

అథ చత్వారింశ స్కర్గః

సీతయా అభిజ్ఞానాంతరకథనమ్

శ్రుత్వా తు వచనం తస్య వాయుసూనో ర్మహాత్మనః |
ఉవా చాత్మహితం వాక్యం సీతా సురసుతోపమా || 1

త్వాం దృష్ట్వా ప్రియవక్తారం సంప్రహృష్యామి వానర! |
అర్ధసంజాతసస్యేవ వృష్టిం ప్రాప్య వసుంధరా || 2

యథా తం పురుషవ్యాఘ్రుం గాత్రై శ్శోకాభికర్పితైః |
సంస్పృశేయం సకామాహం తథా కురు దయాం మయి || 3

అభిజ్ఞానం చ రామస్య దద్వా హరిగణోత్తమ! |
క్షిప్తా మిషీకాం కాకస్య కోపాదేకాక్షి శాతనీమ్ || 4

మనశ్శిలాయా స్తిలకో గండపార్శ్వే నివేశితః |
త్వయా ప్రణష్టే తిలకే తం కిల స్మర్తు మర్హసి || 5

స వీర్యవాన్ కథం సీతాం హృతాం స మనుమన్యసే |
వసంతీం రక్షసాం మధ్యే మహేంద్రవరుణోపమః || 6

ఏష చూడామణి ర్ద్వివ్యో మయా సుపరిరక్షితః |
ఏతం దృష్ట్వా ప్రహృష్యామి వ్యసనే త్వా మివానఘ! || 7

ఏష నిర్మాత త శ్శ్రీమాన్ మయా తే వారిసంభవః |
అతః పరం న శక్త్యామి జీవితం శోకలాలసా || 8

అసహ్యోని చ దుఃఖాని వాచ శ్చ హృదయచ్ఛిదః |
రాక్షసీనాం సుఘోరాణాం త్వత్కృతే మర్షయా మ్యహమ్ || 9

ధారయిష్యామి మాసం తు జీవితం శత్రుసూదన! |
మాసా దూర్ఘ్ణం న జీవిష్యే త్వయా హీనా నృపాత్మజ! || 10

ఘోరో రాక్షసరాజోఽయం దృష్టిశ్చ న సుఖా మయి |
 త్వాం చ శ్రుత్వా విషజ్జంతం న జీవేయ మహం క్షణమ్ || 11

వైదేహ్యా వచనం శ్రుత్వా కరుణం సాశ్రుభాషితమ్ |
 అథాబ్రవీ న్మహాతేజా హనుమాన్ మారుతాత్మజః || 12

త్వచ్ఛోకవిముఖో రామో దేవి! సత్యేన తే శపే |
 రామే దుఃఖాభిభూతే తు లక్ష్మణః పరితప్యతే || 13

కథంచి ద్భవతీ దృష్టా న కాలః పరిశోచితుమ్ |
 ఇమం ముహూర్తం దుఃఖానా మంతం ద్రక్ష్యసి భామిని! || 14

తా వృభౌ పురుషవ్యాఘ్రౌ రాజపుత్రా వరిందమౌ |
 త్వద్దర్శనకృతోత్సాహౌ లంకాం భస్మీకరిష్యతః || 15

హత్వా తు సమరే క్రూరం రావణం సహబాంధవమ్ |
 రాఘవౌ త్వాం విశాలాక్షి! స్వాం పురీం ప్రాపయిష్యతః || 16

యత్తు రామో విజానీయా దభిజ్ఞాన మనిందితే! |
 ప్రీతిసంజననం తస్య భూయ స్త్వం దాతుమర్హసి || 17

హనుమతః ప్రస్థానమ్

సా బ్రవీద్దత్త మేవేతి మయాభిజ్ఞాన ముత్తమమ్ |
 ఏతదేవ హి రామస్య దృష్ట్వా మత్ కేశభూషణమ్ || 18

శ్రద్ధేయం హనుమన్! వాక్యం తవ వీర! భవిష్యతి |
 స తం మణివరం గృహ్య శ్రీమాన్ ప్లవగసత్తమః || 19

ప్రణమ్య శిరసా దేవీం గమనా యోపచక్రమే |
 త ముత్పాత కృతోత్సాహ మవేక్ష్య హరిపుంగవమ్ || 20

వర్ణమానం మహావేగ మువాచ జనకాత్మజా |
 అశ్రుపూర్ణముఖీ దీనా బాష్పగద్గదయా గిరా || 21

హనుమన్ సింహసంకాశౌ భ్రాతరౌ రామలక్ష్మణౌ |
 సుగ్రీవం చ సహమాత్యం సర్వాన్ బ్రూయా హ్యనామయమ్ || 22

యథా చ స మహాబాహు రాం తారయతి రాఘవః |
 అస్మాద్దుఃఖాంబుసంరోధాత్ త్వం సమాధాతు మర్హసి || 23

ఇమం చ తీవ్రం మమ శోకవేగం
 రక్షోభి రేభిః పరిభర్తనం చ |
 బ్రూయా స్తు రామస్య గత స్సమీపం
 శివశ్చ తే_ధ్వాస్తు హరిప్రవీర! || 24

స రాజపుత్ర్యా ప్రతివేదితార్థః
 కపిః కృతార్థః పరిహృష్టచేతాః |
 అల్పావశేషం ప్రసమీక్య కార్యం
 దిశం హ్యుదీచీం మనసా జగామ || 25

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే వాల్మీకీయే చతుర్వింశత్యహస్రికాయాం
 సంహితాయామ్ శ్రీమత్సుందరకాండే చత్వారింశ స్సర్గః

Q

ఆపదా మపహరారం దాతారం సర్వసంపదామ్ |
 లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో సమా మ్యహమ్ ||
 ధర్మాత్మా సత్యసంధశ్చ రామౌ దాశరథి ర్యది |
 పౌరుషే చాప్రతిద్యుంద్య శ్శరైసం జహి రావణిమ్ ||